

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ  
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ  
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ  
Кафедра ботаники**

**КАРКОЦКАЯ**  
Светлана Станиславовна

**ТРОФИЧЕСКИЕ И ТОПИЧЕСКИЕ СВЯЗИ ФИТОПАТОГЕННЫХ  
МИКРОМИЦЕТОВ ЮГО-ВОСТОЧНОЙ ЧАСТИ НАЦИОНАЛЬНОГО  
ПАРКА «НАРОЧАНСКИЙ»**

Дипломная работа

Научный руководитель:  
кандидат биологических наук,  
доцент А.К. Храмцов

Допущена к защите  
« \_\_\_\_ » \_\_\_\_\_ 2014 г.  
Зав. кафедрой ботаники,  
кандидат сельскохозяйственных  
наук, доцент В. Д. Поликсенова

Минск, 2014  
**РЕФЕРАТ**

Дипломная работа: 66 с., 17 рис., 3 табл., 53 источника.

**ФИТОПАТОГЕННЫЕ МИКРОМИЦЕТЫ, НАЦИОНАЛЬНЫЙ ПАРК «НАРОЧАНСКИЙ», РАСТЕНИЕ-ХОЗЯИН, ТРОФИЧЕСКИЕ И ТОПИЧЕСКИЕ СВЯЗИ, СТЕПЕНЬ ПОРАЖЕНИЯ, ВСТРЕЧАЕМОСТЬ, МИКОЗ.**

Объект исследований: фитопатогенные микромицеты Национального парка «Нарочанский» Республики Беларусь.

Цель: установление трофических и топических связей фитопатогенных микромицетов в юго-восточной части Национального парка «Нарочанский».

Использованы детально-маршрутный и стационарный методы микологических и фитопатологических исследований.

Выявлено 76 видов фитопатогенных микромицетов из 31 родов, 12 семейств, 8 порядков, 7 классов, 4 отделов (Oomycota, Ascomycota, Basidiomycota, Deuteromycota), 2 царств (Stramenopila, Fungi). Доминирующими явились представители отдела Ascomycota – 31 вид (40,8 %). Среди порядков в сборах преобладали мучнисторосяные грибы – 30 видов (39,5%).

Фитопатогены принадлежали по признаку местообитания к одной экологической группе – микромицеты филлопланы, доминировали микромицеты из трофической экологической группы «облигатные паразиты» – 53 вида (69,7 %).

Фитопатогены явились причиной 14 микозов и были трофически связаны с культурными и дикорастущими двудольными покрытосеменными растениями 72 видов, 63 родов и 38 семейств. Хозяева микромицетов отнесены к 14 видам (19,4 %) деревьев, 8 видам (11,1 %) кустарников, 1 виду (1,4 %) кустарничков и 49 видам (68,1 %) травянистых растений.

Результаты исследований необходимо учитывать при инвентаризации микобиоты Беларуси, прогнозировании распространения вредоносных патогенов на другие территории со сходными условиями и расширения у патогенов круга растений-хозяев, при разработке мероприятий по защите культурных растений от микозов.

## РЭФЕРАТ

Дыпломная работа: 66 с., 17 мал., 3 табл., 53 крыніцы.

ФІТАПАТАГЕННЫЯ МІКРАМІЦЭТЫ, НАЦЫЯНАЛЬНЫ ПАРК «НАРАЧАНСКИ», РАСЛІНА-ГАСПАДАР, ТРАФІЧНЫЯ І ТАПІЧНЫЯ СУВЯЗІ, СТУПЕНЬ ПАРАЖЭННЯ, СУСТРАКАЕМАСЦЬ, МІКОЗ.

Аб'ект даследаванняў: фітапатагенныя мікраміцэты Нацыянальнага парку «Нарачанскі» Рэспублікі Беларусь.

Мэта: выяўленне трафічных і тапічных сувязяў фітапатагенных мікраміцэтаў у паўднёва-ўсходняй частцы Нацыянальнага парка «Нарачанскі».

Выкарыстаны дэталёва-маршрутны і стацыянарны метады мікалагічных і фітапаталагічных даследаванняў.

Выяўлена 76 відаў фітапатагенных мікраміцэтаў з 31 рода, 12 сямействаў, 8 парадкаў, 7 класаў, 4 аддзелаў (Oomycota, Ascomycota, Basidiomycota, Deuteromycota), 2 царстваў (Stramenopila, Fungi). Дамінуючымі з'явіліся прадстаўнікі аддзела Ascomycota – 31 від (40,8 %). Сярод парадкаў у зборах пераважалі мучністарасяныя грыбы – 30 відаў (39,5 %).

Фітапатагены належалі па прыкмеце месцапражывання да адной экалагічнай групы – мікраміцэты філапланы, дамінавалі мікраміцэты з трафічнай экалагічнай групы «аблігатныя паразіты» – 53 віды (69,7 %).

Фітапатагены з'явіліся прычынай 14 мікозаў і былі трафічна звязаныя з культурнымі і дзікарослымі двухдольнымі пакрытанасенымі раслінамі 72 відаў, 63 родаў і 38 сямействаў. Гаспадары мікраміцэтаў аднесены да 14 відаў (19,4 %) дрэў, 8 відаў (11,1 %) кустоў, 1 віду (1,4 %) кусцікаў і 49 відаў (68,1 %) травяністых раслін.

Вынікі даследаванняў неабходна ўлічваць пры інвентарызацыі мікабіёты Беларусі, прагназаванні распаўсюджвання шкоднасных патагенаў на іншыя тэрыторыі з падобнымі ўмовамі і пашырэння ў патагенаў кола раслін-гаспадароў, пры распрацоўцы мерапрыемстваў па ахове культурных раслін ад мікозаў.

## ABSTRACT

Diploma work: 66 p., 17 fig., 3 tabl., 53 sources.

PHYTOPATHOGENIC MICROMYCETES, NATIONAL PARK «NAROCHANSKI», HOST PLANT, TROPHIC AND TOPICAL CONNECTIONS, THE DEGREE OF DAMAGE, OCCURRENCE, MYCOSIS.

Object of researches: phytopathogenic micromycetes of the National park «Narochanski» in the Republic of Belarus.

Aim: to establish the trophic and topical connections of the phytopathogenic micromycetes in south-east part of the National park «Narochanski».

There were used the details and route methods for mycologic and phytopathologic researches.

There were revealed 76 species of phytopathogenic micromycetes of 31 genus, 12 orders, 8 families, 7 classes, 4 divisions (Oomycota, Ascomycota, Basidiomycota, Deuteromycota), 2 kingdoms (Stramenopila, Fungi). Ascomycota was a dominating part – 31 species (40,8 %). There were 30 species (39,5 %) of powdery mildew fungi in this territory.

Phytopathogens belonged to the same ecological group – micromycetes. «Obligate parasites» of trophic ecological group were dominating micromycetes – 53 species (69,7 %).

Phytopathogens became the reason of 14 mycoses and they were connected with cultured and wild-growing bichromatic angiospermous plants of 72 species, 63 genus and 38 families. The hosts of micromycetes belong to 14 species (19,4 %) of trees, 8 species (11,1%) of bushes, 1 species (1,4%) of low shrubs and 49 species (68,1 %) of grassy plants.

It is necessary to use these results at inventory of micobiota of Belarus, when forecasting the distribution of harmful pathogens for other territories with similar conditions and expansions at pathogens of a circle of host plants, when developing actions for protection of cultural plants against mycoses.